

[Johannes Jensen.]

man har indført den Bestemmelse, at den, der har aflagt en faglig Prøve, faar en Særret, nemlig Retten til at føre Mestertitelen, en Ret, der altsaa ikke tilkommer den, som enten ikke har lært Faget eller ikke har aflagt Prøve deri. Denne Bestemmelse er imidlertid gjort afhængig af Handelsministeren, idet han skal sætte den i Kraft efter Samraad med Fællesrepræsentationen for dansk Industri og Haandværk.

Et andet Spørgsmaal, som har været stærkt fremme gennem mange Aar, angaar Retten til at have flere Butikker eller flere Værksteder i samme Kommune. Den nugældende Næringslov bestemmer jo, at den enkelte Haandværker og handlende ikke maa have mere end een Butik i samme Kommune. Hvis man vil imødekomme de handlendes og Haandværkernes Ønske om at bibeholde den nugældende Bestemmelse, maa man imidlertid forandre Bestemmelsen om, at Fabrikanter har Ret til at have flere Butikker i samme Kommune, en Bestemmelse, ifølge hvilken mange Fabrikanter driver Konkurrence med Handelsstanden og Haandværkerne. Der er f. Eks. Schous Sæbefabrik og, saa vidt jeg erindrer, ogsaa en anden stor Sæbefabrik, som har mange Butikker her i København og flere Butikker i de fleste større Provinsbyer. Hvis man altsaa vil træffe en Bestemmelse, der er Mening i, maa man enten indskrænke Fabrikanternes Ret paa dette Punkt eller ogsaa udvide de handlendes Ret. Man er da her gaaet den Vej, som synes mig personlig at være den eneste naturlige og fremkommelige, idet man har bestemt, at enhver handlende har Lov til at have saa mange Butikker og enhver Haandværker saa mange Værksteder, som han vil, i samme Kommune. Bestemmelsen om, at enhver forretningsdrivende kun har Ret til at have een Butik i samme Kommune, vilde jo heller ikke have den samme Betydning nu, som den hidtil har haft, naar Kvinder faar Adgang til at løse Næringsbevis, thi i saa Fald kunde en Mand, der ønsker at drive to Forretninger, lade sin Hustru løse det ene Næringsbevis, og han kunde saaledes i hvert Fald drive to Næringer.

Endelig er der det standende Strids-spørgsmaal om Forening af Handel og Haandværk. Efter den nugældende Næringslov maa Handel og Haandværk ikke forenes, men der kan gives Dispensation fra denne Regel. I mange, mange Aar blev der fra Haandværkerorganisationernes Side ført Klage over, at medens det ikke var vanskeligt for en handlende at faa

Dispensation til at drive Haandværk, var det langt vanskeligere for en Haandværker at faa Dispensation til at drive Handel. Jeg tror, at disse Klager er forstummet noget i de senere Aar; det hidrører rimeligvis fra, at nu er Adgangen for Haandværkerne til at opnaa Næringsadkomst som handlende blevet lettere, og jeg tror tillige, det kommer af, at Forholdene i Praksis er blevet mere udjævnet. Nu er der ingen, der tager Forargelse af, men man betragter det som en Selvfølge, at en Skræddermester i sin Butik fører ikke blot de Varer, han selv syr, men alt, hvad der hører til hans Fag, altsaa alt, hvad der hører til Herreekvipering; der er ingen, der protesterer derimod, og det Spørgsmaal, om en Skomager har Lov til at handle med Strømper, har vist allerede fundet sin Afgørelse ved Domstolene. I 1857 vilde man have forsvoret, at det var foreneligt med Næringsloven, at en Skomager handlede med Strømper, men nu er man naaet saa vidt, at man siger: Ja, alt dette, Strømper og Støvler og Sko, hører jo sammen, og det maa man kunne faa hos samme Mand. Saaledes har Tidens Udvikling eller ogsaa Retsafgørelser jævnet mange af de Spørgsmaal, der er opstaaet i Aarenes Løb, og som man i Ministeriet puttede hen i en Skuffe, idet man sagde: Der kan de ligge, vi faar jo nok en Kommission en Gang. Saaledes gjorde man forud for Kommissionen af 1890, og det gjorde man ogsaa forud for Kommissionen af 1921; man lagde disse Spørgsmaal hen og sagde: de skal komme til Overvejelse, naar vi en Gang faar en Kommission. En Kommission fik man i 1890, men da kom der ikke noget ud af det; nu skal vi se, om det gaar bedre med den Kommission, der blev nedsat i 1921 og sluttede sit Arbejde i 1926.

Der er i Lovforslaget en Bestemmelse, som i særlig Grad maa tiltale de handlende, for Resten ogsaa i nogen Grad Haandværkerne, men som tillige efter min Mening har Betydning for det store Publikum. Det er Bestemmelsen om Retten til at falbyde Varer ved Dørene, hvad enten de paagældende foreviser Prøver eller ikke. Denne Ret indskrænkes i væsentlig Grad, og det har ikke ringe Betydning for Handels og Haandværkets Folk; men jeg tror ogsaa, det har Betydning for Publikum, der mange Gange mener at faa de paagældende Varer billigere, end man kan købe dem hos sin egen Købmand, men naar Folk saa har faaet Varerne, opdager de maaske, at de har betalt dem dyrere. I